

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ІМЕНІ ПРОФЕСОРА ОЛЕГА МІШУКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
англійської філології та
світової літератури
імені професора Олега Мішукова
протокол № 2 від 02.09.2024 р.
завідувачка кафедри

 (Юлія КИЩЕНКО)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК 18. Історія зарубіжної літератури (добы Просвітництва)

Освітня програма: Середня освіта (мова і література англійська)

Спеціальності: 014. Середня освіта

Спеціалізація: 014.021. Англійська мова та зарубіжна література

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Назва освітньої компоненти	Історія зарубіжної літератури
Тип курсу	Нормативна компонента
Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	2 кредита /60 годин
Семестр	IV семестр
Викладач	Соловцова Ірина Віталіївна, старша викладачка, кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeignPhilology/ChairTranslation.aspx
Посилання на КСУ online	https://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=7211
Сервіс для проведення конференцій (корпоративний)	Zoom (ідентифікатор конференції: 337 193 1795; код доступу: 327 332)
Контактний тел.	+380507555669
E-mail викладача:	isoloviova@ksu.ks.ua
Графік консультацій	п'ятниця, за призначеним часом
Форма контролю	диференційований залік

1. Анотація курсу

Вивчення нормативної навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» передбачено освітньо-професійною програмою підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Результатом проходження курсу є надбання студентами **літературної компетентності**, складовими якої є емоційно-ціннісна, літературознавча, загальнокультурна та компаративна компетенції особистості. Формування літературної компетентності та її складників тісно пов'язано із формуванням комунікативної, громадянської, інформаційно-цифрової компетентностей, розвитком умінь і навичок володіння здобувачами освіти українською мовою, а також іноземними мовами, різноманітними видами мовленнєвої діяльності, роботи з різними науково-навчальними жанрами (стаття, доповідь, реферат, курсова та випускна робота тощо).

2. Мета та завдання курсу

Мета викладання навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» в IV семестрі: залучити студентів до найвищих досягнень літератури та культури доби Просвітництва сприяти формуванню в них системи знань з історії літератури Західної Європи XVIII століття, надати студентам уявлення про її художню своєрідність, чинники виникнення, розвитку, значення для історії зарубіжної літератури та культури, провідні ідеї, тенденції, теми, жанри, .

Завдання навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури»:

- розуміння зарубіжної літератури XVIII ст. як невід'ємної частини світової художньої культури;
- знання текстів літературних творів XVIII ст., обов'язкових для текстуального аналізу;
- формування якостей творчого читача та розвиток читацького досвіду;
- умінь і навички створення творчих наукових письмових робіт різних жанрів;
- умінь орієнтуватися у світі художньої літератури і культури (класичної і сучасної), оцінювати художню вартість творів, порівнювати їх (у різних перекладах; в оригіналах і перекладах, переспівах; втілення в інших видах мистецтва тощо).

Завдання навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» (доби Просвітництва): **методичні**: формування у студентів системи гуманітарних понять, які становлять етико-естетичний компонент мистецтва; формування основних теоретико-літературних понять як умови повноцінного сприйняття, аналізу й оцінки художнього твору; закріплення базових літературознавчих знань задля майбутнього здійснення

науково-дослідницької та науково-методичної роботи; осмислення літератури як особливої форми освоєння культурних традицій; опанування студентами основних категорій стилістики, поезики, метрики; вивчення закономірностей літературного процесу та художньої специфіки провідних літературних течій, напрямів; **пізнавальні:** поглиблювати літературознавчу освіту студентів-словесників, систематизувати відомості з теорії та історії літератури; дати студентам наукове знання фактів і явищ світового письменства; ознайомити майбутніх фахівців із досягненнями сучасного літературознавства у вивченні напрямів, стилів, жанрових модифікацій та ін.; дати уявлення про специфіку літератури, загальні закономірності та етапи розвитку; **практичні:** вдосконалювати у студентів навички самостійної навчальної та науково-дослідницької роботи, опрацювання наукової літератури; розвивати й надалі навички літературознавчого аналізу на різних рівнях (проблемно-тематичному, структурно-композиційному тощо); виробляти у студентів уміння досліджувати способи і прийоми типізації та індивідуалізації характерів, своєрідність композиції та сюжету, мову художніх творів і особливості віршування, аналізувати драматичні, ліричні та епічні тексти, порівнювати їх із творами різних жанрів, різних епох, сприяти формуванню та вдосконаленню навичок аналізу літературного твору; навчати студентів вільно та влучно послуговуватися відповідними літературознавчими термінами; формувати у студентів навички підготовки доповідей, публічних виступів, уміння брати участь у творчих дискусіях, вдосконалювати навички самостійної навчальної і науково-дослідної роботи; готувати студентів до практичної роботи в загальноосвітній школі.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Мета й завдання вивчення курсу реалізується через формування таких **компетентностей**:

- *культуроснавчої компетентності*
як сукупності знань про матеріальну й духовну культуру, традиції, звичаї народів світу;
як сукупності вмінь використовувати культуроснавчу обізнаність у фаховій діяльності;
- *літературознавчої компетентності*
як сукупності знань про зарубіжну літературу в її історичному розвитку та в сучасному стані;
як сукупності вмінь здійснювати літературознавчий аналіз;
як здатності усвідомлювати закономірності літературного процесу, оцінювати художню своєрідність творів, творчість письменника в контексті національної культури та загальнокультурної значущості;
- *комунікативної компетентності*
як сукупності знань, умінь, здібностей та ініціативи особистості, необхідних для здійснення комунікації в різних мовленнєвих сферах;
як знання законів спілкування й етикету;
як розуміння мотивів, цілей, засобів у взаємостосунках;
як формування уміння публічного виступу (спроможність розкрити сутність проблеми, аргументувати власне її бачення, здатність підтримувати у слухачів інтерес і увагу, керувати аудиторією тощо);
- *інформаційно-цифрові компетентності:*
як розуміння етики роботи з інформацією;
як система знань та вмінь безпечно та критично використовувати інформаційно-комунікаційні технології для створення, отримання, обробки та обміну інформацією на робочому місці, а також у публічному та приватному спілкуванні;
як сукупність знань та вмінь управління базами даних, володіння навичками роботи в Інтернеті та знань, навичок з кібербезпеки;
як розмаїття інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі;
- *психологічної компетентності*
як сукупності знань загальної, вікової, педагогічної психології, психічних процесів пам'яті, мислення;

як уміння визначати рівень розвитку особистості тощо;

- *науково-дослідної компетентності*

як сукупності умінь здійснювати пошукову, наукову, експериментальну діяльність, працювати з першоджерелами, критичною літературою, конструювати власну і колективну науково-дослідницьку роботу, формуючи при цьому індивідуально-творче мислення, виробляючи мотивацію науково-дослідницької діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

Фахові компетентності:

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

Програмні результати навчання:

ПК 2. Здатність проектувати педагогічну діяльність, володіти професійно-методичною компетентністю для планування і проведення занять з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПК 6. Здатність виявляти закономірності літературного процесу, визначати специфіку і значення художніх концепцій і літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики і культурної епохи; давати оцінку художнього твору; визначати роль системи образів, сюжету, композиції та засобів виразності в їх поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора.

РН5. *Вибирає* відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; *аналізує* динаміку особистісного розвитку учнів, *визначає* ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук(відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН11. *Виявляє* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, *пояснює* необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

ПРН 1. *Застосовує* на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей учнів.

ПРН 2. *Вміє* складати конспекти уроків різних типів, у тому числі для проведення у дистанційному режимі.

ПРН 3. *Обирає* педагогічні технології, методи і прийоми навчання, а також методи тестування відповідно до цілей і завдань навчання і контролю з урахуванням конкретного педагогічного контексту.

ПРН 4. *Оцінює* ефективність навчальних матеріалів та вміє адаптувати їх до конкретного освітнянського контексту.

ПРН 5.*Уміє* здійснювати міжкультурну комунікацію і долати міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються, а також знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.

ПРН 7.*Демонструє* володіння іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти в усіх видах усного і писемного спілкування.

ПРН 10.*Уміє* критично опрацьовувати джерела і здійснювати самостійний науковий пошук, у тому числі і з використанням емпіричних методів.

ПРН 11.*Демонструє* здатність критично оцінювати вітчизняний і закордонний навчальний досвід, власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність і вибудовувати стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
2 ЄКТС / 60	10 год.	10 год.	40 год.

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна/ вибіркова компонента
2024-2025	4	014. Середня освіта	2	нормативна

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

Вивчення курсу передбачає використання загальнонавчаних програм і операційних систем, корпоративного Zoom, платформи ksu online, освітніх Google інструментів.

7. Політика курсу

Відвідування занять. Для успішного опанування курсу та складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається відвідування лекційних та практичних занять (в очній чи дистанційній формі). Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX. Студенти зобов'язані інформувати викладача про неможливість відвідати заняття та дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Письмові роботи. Курс передбачає виконання студентами кількох видів письмових робіт (зокрема, написання літературно-критичних есе, розгорнуті аналізи літературно-художніх творів за запропонованою схемою, підготовку презентацій, виконання інтерактивних вправ із завданням щодо заповнення просторів / комірок для введення власного тесту, виконання тестових завдань, зокрема із відкритими відповідями тощо).

Академічна доброчесність. Роботи студентів повинні репрезентувати їхні власні оригінальні дослідження чи міркування. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Письмова робота, у якій виявлені ознаки академічної недоброчесності, не буде зарахована незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Література. Уся література, яку здобувачі освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях, без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються також до самостійного наукового пошуку й використання й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

При організації освітнього процесу в Херсонському державному університеті здобувачі та викладачі діють відповідно до:

- Положення про самостійну роботу студентів (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>);
- Положення про організацію освітнього процесу (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>);
- Положення про проведення практики студентів (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>);
- Положення про порядок оцінювання знань студентів (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>);
- Положення про академічну доброчесність (<http://www.kspu.edu/Information/Academicintegrity.aspx>);
- Положення про кваліфікаційну роботу (проект) студента (<http://www.kspu.edu/About/Faculty/INaturalScience/MFstud.aspx>);
- Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>);
- Положення про порядок і умови обрання освітніх компонент/навчальних дисциплін за вибором здобувачами вищої освіти (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>);

- Положення про порядок оцінювання знань студентів (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>)

- Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здійснюється відповідно до «Порядку визнання у Херсонському державному університеті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» <https://www.kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs.aspx?lang=uk> Освітні платформи (Udemy, Coursera, Prometheus, EdPro, PlusbyPhysiopedia) погоджено колегіальними органами Херсонського державного університету (протокол Вченої ради університету від 26 серпня 2024 року № 2).

8. Схема курсу

II семестр

Тиждень, дата	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Західноєвропейська література доби Просвітництва					
Тиждень Б 10.03–14.03 2025	Тема 1. Загальна характеристика літератури доби Просвітництва 1.Поняття доби Просвітництва, значення терміну. Її домінуючий пафос. 2.Хронологічні межі доби Просвітництва та періоди розвитку літератури доби Просвітництва 3.Комплекс філософських ідей доби Просвітництва. Значення наукових досягнень 4.Культ освіти та книги. 5. Літературні напрями доби. Найяскравіші представники 6. Провідні жанри літератури доби Просвітництва Ауд.робота - 2 год. Сам.робота - 2 год.	лекція	1.Давиденко Г. И. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. К.: 2007. 292с. 2.Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. К., 2007. 3.Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII ст.: навчальний посібник. Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с. 4.Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с.	1.Опрацювати конспект лекції, переглянути презентацію. 2.Доповнити конспект лекції за рекомендованими джерелами та матеріалами 3.Засвоїти навчальний матеріал за темою лекції. 4.Запам'ятати хронологічні межі розвитку літератури Просвітництва. 5.Пройти контроль знань за темою (тести)	5 б.
Тиждень А 17.03–21.03 2025	Тема 2. Англійська література доби Просвітництва 1.Особливості англійської літератури доби Просвітництва 2.Етапи розвитку англійської літератури доби Просвітництва. 3.Творча особистість та лірика Роберта Бернса. 4.Даніель Дефо - просвітитель XVIII століття.: - життєвий шлях; - загальна характеристика творчого шляху; - реалістичний роман “Робінзон Крузо” Ауд.робота - 2 год. Сам.робота - 2 год.	лекція	1.Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. К., 2007. 2.Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII ст.: навчальний посібник. Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с. 3.Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с. 4.Шалагінов Б. Література «просвітницького раціоналізму» в Англії. Зарубіжна література в школах України. 2005. № 11. С.22-26 5.Шалагінов Б. Б. Література романтизму в Англії // ЗЛ. 2004. № 7. С. 9-14.	1.Опрацювати конспект лекції. 2.Доповнити конспект лекції за рекомендованими джерелами та матеріалами 3.Засвоїти навчальний матеріал за темою лекції. 4.Засвоїти матеріали за життям та творчістю Р.Бернса. Підготувати виразне читання, здійснити аналіз одного з віршів Р.Бернса (за вибором студента) 5.Підготуватися до проходження контролю знань за вивченим матеріалом (тести).	5 б.
Тиждень Б 24.03–28.03 2025	Тема 2. Англійський просвітницький роман. Д. Дефо «Робінзон Крузо» 1. Історія створення та джерела роману «Робінзон Крузо». 2. Жанрові особливості роману Д.Дефо та його зв'язок з традиціями документальних жанрів: – «шахрайський» роман, – мемуарна література, – «література подорожей». 3. Просвітницька концепція Д. Дефо в романі «Робінзон Крузо»: – Локк «tabula rasa»; – Руссо «природна людина»; – раціоналізм Декарта; – емпіризм Бекона. 4. Образи Робінзона і П'ятниці як протиставлення цивілізації та природи. 5. Традиція «робінзонад» в світовій літературі. Ауд.робота – 2 год. Сам.робота – 3 год.	семінарське заняття	1.Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. К., 2007. 2.Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII ст.: навчальний посібник. Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с. 3.Катеринчук О.М. «Робінзон Крузо» як сюжетна модель світової робінзонади. Всесвітня література. 2004. № 10. 4.Пригодій С.М. Модель ідеального суспільства. Яка вона? Компаратив-не дослідження моделі в романах Д. Дефо «Робінзон Крузо», Дж. Свіфта «Мандри Гулівера та ін. українських, американських різно-жанрових просвітницьких текстах Всесвітня література. 2000. № 12. 5.Соколянський М. Безсмертний роман 6.Фурсова Л.О. Уроки з вивчення роману Д. Дефо «Робінзон Крузо» та повісті «Пурпурові вітрила» О.Гріна. Зарубіжна література. 2004. № 7. 7.Штигайло В. Подорож на острів Відчаю. Підсумковий урок за романом Д. Дефо «Робінзон». Зарубіжна література. 2003. № 48.	1.Ознайомитися з питаннями семінару 2.Підготуйте відповіді на питання семінару за рекомендованими джерелами та матеріалами. 3.Прочитати роман Д.Дефо “Робінзон Крузо” 4.Простежте етапи розвитку людства, які пережив Робінзон Крузо на безлюдному острові. 5.Скласти тести на перевірку знання тексту (платформа “Всеосвіта”) 6.Написати та надіслати есе за темою: “«Робінзон Крузо» Д.Дефо: специфіка сюжетно-композиційної побудови, образ Робінзона в контексті ідейної спрямованості твору”	10 б.

			8. Цікаві факти про роман Данієля Дефо «Робінзон Крузо» // Волинські новини 9. Робінзонада		
Тиждень Б 07.04-11.04 2025	Тема 3. Французька література доби Просвітництва 1. Загальна характеристика літератури Франції XVIII століття 2. Життя і літературно-філософська діяльність Вольтера (поетична спадщина, «Орлеанська діва», драматургія, «Магомет», «Заїра»; комедії — «Задіг») 3. Багатогранність поглядів Д. Дідро, їх відгомін у творчості французького просвітника: - загальні відомості; - видання «Енциклопедії»; - реформа театру 4. Філософські повісті Д. Дідро «Небіж Рамо», «Жак-фаталіст» Особливості індивідуального стилю 7. Соціально-філософська концепція Ж.-Ж. Руссо 8. «Нова Елоїза» — роман про чисте почуття, свободу особистих взаємин.	лекція	1. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. К., 2007. 2. Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с 3. Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII ст.: навчальний посібник. Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с. 4. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття: навч. посібник. [2ге вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2007. 292с. 5. Сегеда Д.А. Передумови виникнення Просвітництва у Франції. Дебют: Збірник тез доповідей студентів історичного факультету МДУ. Маріуполь, 2017. С. 14-16. 6. Шалагінов Б. Б. Література сентименталізму у Франції. Руссо // Зарубіжна література. 2004. № 6. С. 4-7.	1. Опрацювати конспект лекції. 2. Доповнити конспект лекції за рекомендованими джерелами та матеріалами 3. Засвоїти навчальний матеріал за темою лекції, підготуватися до складання тестів. 4. Прочитати та проаналізувати твір П.Бомарше «Шалений день, або Одруження Фігаро» 5. Підготуватися до проходження контролю знань за вивченим матеріалом (тести).	
Тиждень 14.04-18.04 2025	Тема 2. Сатиричне зображення англійської дійсності в романі Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера». 1. Постать Дж. Свіфта як кумира ірландського народу 2. Жанрово-композиційна своєрідність роману «Мандри Гуллівера». 3. Сатира на політичне життя Англії в I частині твору. 4. «Патріархальна» утопія Бробдінгнегу: опозиція природи і цивілізації (II частина). 5. III частина роману як наукова утопія. 6. Ідеал «природної» людини в IV частині твору. 7. Динаміка образу Гуллівера. Його просвітницькі риси. 8. Засоби комічного (гумор, сатира, іронія, сарказм, пародія, гротеск) та їх реалізація в творі.	семінарське заняття	1. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. К., 2007. 2. Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII ст.: навчальний посібник. Ужгород: УжНУ, 2022. 117 с. 3. Зарольська Л. Організація роботи з художнім текстом — найважливіший засіб виховання читача (На прикладі вивчення повісті Дж. Свіфта "Мандри Гуллівера"). Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2000. № 2. С. 19-23. 4. Тихоненко С. Гротескні форми II частини роману Джонатана Свіфта «Мандри Гуллівера» // 5. Тихоненко С. Функції гротеску в романі Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера» (з опертям на текст III частини) 6. Жанрова своєрідність. Засоби комічного. Езопова мова 7. https://www.youtube.com/watch?v=EVrWS1K0u3o&t=728s 8. Ялтанець Т. Л. Сатира англійського просвітника. Урок за романом Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера» // Всесвітня література та культура. 2003. №11. С. 27-28.	1. Ознайомитися з питаннями плану семінарського заняття. 2. Підготувати відповіді за питаннями до семінару за рекомендованими джерелами. 3. Пригадати значення понять «алегорія», «антиутопія», «гротеск», «сатира», «роман-подорож». 4. Прочитати роман Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера» (детально I частину) 5. Скласти тест за відомостями про життя та творчість Свіфта та за текстом роману «Мандри Гуллівера»	10 б.
Тиждень Б 21.04-25.04 2025	Тема 4. Німецька література доби Просвітництва 1. Історичні передумови німецького Просвітництва 2. Особливості доби Просвітництва та літератури доби Просвітництва у Німеччині 3. Періодизація німецької літератури доби Просвітництва: провідні риси та найяскравіші представники кожного з періодів 4. Рух «бурі і натиску» (штюрмерство). Представники літератури. 5. Веймарський класицизм.	лекція	1. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. К., 2007. 2. Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с 3. Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII ст.: навчальний посібник. Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с. 4. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття: навч. посібник. [2ге вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2007. 292с.	1. Опрацювати конспект лекції. 2. Доповнити конспект лекції за рекомендованими джерелами та матеріалами 3. Засвоїти навчальний матеріал за темою лекції, підготуватися до складання залікового тесту за викладеним матеріалом.	

	Сам.робота - 2 год.		5.Шалагінов Б. Б. Роль німецької літератури у збагаченні загальнолюдських цінностей // Всесвітня література. 1999. № 3. С. 41.		
Тиждень А 28.04-02.05 2025	Тема 3. Філософська проза XVIII століття. Становлення психологічного роману 1. Особливості літератури французького просвітництва. 2. Просвітницька проблематика філософської повісті Вольтера «Кандид». Її жанрова своєрідність. 3. Система образів у творі. Втілення в образах головних героїв певних філософських ідей. 4. Специфіка образу Ельдорадо як пародії на утопію. 5. Жанрова природа повісті «Небіж Рамо» Д.Дідро і традиції античних діалогів. 6. Філософська проблематика і соціальна сатира в діалозі Дідро «Небіж Рамо». 7. Позиція автора в творі. Філософ («Я») як виразник поглядів просвітителів. 8. Своєрідність філософської повісті Дідро у порівнянні з повістю Вольтера. Ауд.робота - 2 год. Сам.робота - 3 год.	семінарське заняття	1.Шалагінов Б.Б. <u>Зарубіжна література</u> : Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. К., 2007. 2.Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. <u>Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття</u> . Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с 3.Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. <u>Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.:</u> навчальний посібник. Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с. 4.Давиденко Г. Й. <u>Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття</u> : навч. посібник. [2ге вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2007. 292с. 5.Шалагінов Б.Б. Література «просвітницького раціоналізму» у Франції // Всесвітня література та культура. 2004. № 2. 6.Шалагінов Б.Б. Усе на краще в цьому найкращому зі світів? // Зарубіжна література. 2004. № 12.	1.Ознайомитися з питаннями плану семінарського заняття. 2.Підготувати відповіді за питаннями до семінару за рекомендованими джерелами. 3.Прочитати роман Вольтера «Кандид» 4.Проаналізувати розділ про Ельдорадо як типову антиутопію 5.Скласти тест за текстом твору Вольтера «Кандид»	10 б.
	Тема 3. Внесок П. Бомарше в розвиток французької драматургії. 1. Загальний нарис життєвого та творчого шляху П. Бомарше. Його внесок в розвиток світової драматургії. 2. Історія створення комедії "Шалений день, або Одруження Фігаро" 3. Особливості жанру та сюжетно-композиційної організації твору (структура твору). Знайдіть сюжетні елементи, популярні ще в часи новоаттичної комедії. Поясніть їх нове ідентифікаційне тлумачення. 4. Проблематика та ідейний зміст комедії. Сатирична спрямованість твору. 5. Система образів (граф, графиня, лікар, Марселіна, паж тощо). Новий тип головного героя. 6. Художні особливості п'єси. Функції ремарок "про себе" та "у бік". Сам.робота -5 год.	самостійна робота	1.Шалагінов Б.Б. <u>Зарубіжна література</u> : Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. К., 2007. 2.Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. <u>Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття</u> . Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с 3.Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. <u>Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.:</u> навчальний посібник. Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с. 4.Давиденко Г. Й. <u>Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття</u> : навч. посібник. [2ге вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2007. 292с.	1.Ознайомитися з планом, за яким пропонується засвоїти призначену для самостійного вивчення тему за рекомендованими джерелами. 2.Прочитати текст твору <u>П. Бомарше "Шалений день, або Одруження Фігаро"</u> . П.Бомарше <u>Передмова до твору</u> 3.Добрати цитати або для характеристики образів провідних персонажів та для розкриття викривальної спрямованості п'єси у відповідності з ідеями доби Просвітництва. 4.Скласти есе (або пройти співбесіду) на теми (за вибором студента): • Від комедії інтриги до соціальної сатири: як "Одруження Фігаро" відображає передреволюційні настрої; • Фігаро як "новий герой" епохи Просвітництва: від служника до рушія соціальних змін; • Образи жіночих персонажів в "Одруженні Фігаро": виявлення сили, розуму, здатності боротися за власну честь та гідність; • Актуальність "Одруження Фігаро" у XXI столітті: чому конфлікти та ідеї п'єси залишаються релевантними?	10 б.

Тиждень Б 05.05-09.05 2025	Тема 4. Життєвий та творчий шлях Ф. Шиллера 1. Загальна характеристика життєвого та творчого шляху Ф. Шиллера 2. Періодизація творчості. 3. Ода “До радості” (1785) 4. Аналіз трагедії “Розбійники” 5. Ідейно-художнє значення першої міщанської драми “Любов та підступність”. Ауд.робота - 2 год. Сам.робота - 2 год.	лекція	1.Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. К., 2007. 2.Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.: навчальний посібник. Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с. 3.Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с. 4.Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття: навч. посібник. [2-ге вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2007. С.42-56.	1. Опрацювати конспект лекції. 2. Доповнити конспект лекції за рекомендованими джерелами та матеріалами 3. Засвоїти навчальний матеріал за темою лекції, підготуватися до складання залікового тесту за викладеним матеріалом	
	Тема 4. Лірика Ф.Шиллера та Й. Гете 1.Основні етапи розвитку ліричної творчості Ф.Шиллера та їхня філософська домінація. Жанрове розмаїття лірики Ф.Шиллера (оди, елегії, філософські балади, епіграми, вірші-роздуми). • рання лірика (період "Бурі та Натиску"): емоційність, протест, індивідуалізм; • шріла лірика (період Веймарського класицизму): філософічність, прагнення до гармонії, вплив Канта. 2..Аналіз філософського та ідейного підґрунтя оди Ф.Шиллера “До радості”, її ідейно-художній аналіз. 3.Ключові періоди життя Й. Гете, його особисті переживання та інтелектуальні пошуки та особливості їх художнього відтворення в творчості в цілому та в ліриці зокрема. 4.Визначальні риси поезій періоду “Бурі і натиску” (1870-ті). Аналіз ключових ліричних творів: «Прометей» (символ титанічного бунту проти богів), «Ганімед» (гармонія людини з природою). 5.Перехід до більш стриманих, гармонійних і філософських форм у період Веймарського класицизму (1780-ті – 1800-ті). Сам.робота - 5 год.	самостійна робота	1.Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. К., 2007. 2.Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с 3.Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.: навчальний посібник. Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с. 4.Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття: навч. посібник. [2ге вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2007. 292с. 5. Лірика Шиллера 6. про Олв "До радості" 7. Лірика Гете 8. Гете НІЧНА ПІСНЯ ПОДОРОЖНЬО...	1.Прочитати поезії Ф. Шиллера та Й. Гете . 2. Обрати по одній поезії кожного з митців за власним вибором: проаналізувати його. 3.Скласти виразне читання по одній поезії кожного з поетів (з оди Ф, Шиллера "До радості" можна частково скласти виразне читання. до 40 рядків) 4*. Ознайомтеся з історією створення вірша Й. Гете "Нічна пісня подорожнього" і спробою його інтерпретувати. 5*.Ознайомтеся з історією створення оди Ф. Шиллера "До радості" . Заповнити таблицю за текстом оди Ф. Шиллера "До радості".	10 б.
Тиждень А 12.05-16.05 2025	Тема 4. Життєвий і творчий шлях Ф. Шиллера 1.Загальна характеристика життєвого та творчого шляху Ф.Шиллера 2.Ф. Шиллер «Розбійники». Ненависть до деспотизму і страсне прагнення змінити соціальний порядок. 3.Проблема національно-визвольної боротьби у трагедії «Вільгельм Телль». 4.«Підступність і кохання» як перша бюргерська драма: проблематика, система образів Ауд.робота - 2 год. Сам.робота - 3 год.	семінарське заняття	1.Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. К., 2007. 2.Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.: навчальний посібник. Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с. 3.Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 4.Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття: навч. посібник. [2ге вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2007. 2-56.	1.Ознайомитися з питаннями плану семінарського заняття. 2.Підготувати відповіді за питаннями до семінару за рекомендованими джерелами. 3.Прочитати твори Ф. Шиллера “Розбійники”, “Підступність та кохання” (“Вільгельм Телль”: з текстом одного з творів припустимо ознайомитися в стислому переказі). 4.Пройти тест за відомостями про життя та творчість Ф. Шиллера та за текстами його трагедій.	10 б.
	Тема 4. Балади Ф.Шиллера та Й.Гете 1.Чинники підвищеного інтересу до жанру балади наприкінці XVIII століття. 2.Балада: походження та визначальні риси цього жанру 3.Загальна характеристика балад Шиллера: •сюжетні витoki: античні міфи та історія; середньовічні легенди та хроніки; фольклорні та народні перекази;	самостійна робота	1.Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. К., 2007. 2.Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.: навчальний посібник. Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с. 3.Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття.	1.Ознайомитися із планом до засвоєння теми, винесеної на самостійне вивчення. За рекомендованими джерелами та матеріалами розкрити питання, винесені на самостійне вивчення.	10 б.

	• тематика та ідейний зміст балад Шиллера (теми міри та долі в людському житті; людської гідності та етичного вибору; справедливості та морального порядку; ключові ідеї - верховенство морального закону; необхідність міри, критика гібрису, неминуча справедливість). 4. Аналіз ключових балад Ф. Шиллера: "Рукавичка", "Полікратів перстень", "Нурець", "Івікові журавлі" 5. Стилiстичні особливості балад Ф. Шиллера 6. Загальна характеристика балад Гете: • перевага фольклорних, міфологічних та історичних сюжетів; • психологізм, увага до внутрішнього світу героя, зіткнення з надприродним; • філософське осмислення буття, фатуму. 7. Аналіз ключових балад, їх ідейно-художній аналіз; стилістичні особливості (за вибором студента): • "Вільшаний король" (Erlkönig): сюжет, образ Вільшаного короля, трагічний фінал, тема смерті та батьківської любові; • "Рибалка" (Der Fischer): символіка, тема спокуси, зв'язок людини з природою та потойбічним світом; • "Наречена з Коринфа" (Die Braut von Korinth): тема кохання за межею життя, конфлікт язичництва та християнства; • "Бог і баядера" (Der Gott und die Bajadere): тема спокути, любові, морального відродження. 8. Стилiстичні особливості балад Гете: • використання народної мови, ритміки; • нагнітання драматизму, створення містичної атмосфери. Сам. робота - 5 год.		Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 4. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття: навч. посібник. [2ге вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2007. 292с. 5. Абабіна Н. В. Ризик заради честі. Конспект уроку за баладою Ф. Шиллера «Нурець» // Зарубіжна література. 2004. № 10. С 42-45. 6. Івасюк Н. Таємниця буття незбагненна. Фольклорні традиції в баладі «Вільшаний король» // Зарубіжна література. 2004. № 42. С. 21-23. 7. Струць О. М. «Хто їде в негоду тим лісом густим?» Конспект уроку за баладою Гете «Лісовий цар» // Зарубіжна література. 2003. № 12. С. 42-44. 8. Фурсова Л. О. Проблема співвідношення лицарського кодексу, честі та загальнолюдських цінностей життя. За баладою Шиллера «Рукавичка» // Зарубіжна література. 2004. № 3. С. 18-21.	2. Скласти стислий конспект за питаннями плану засвоєння теми. 3. Прочитати та проаналізувати рекомендовані для ознайомлення тексти балад Ф. Шиллера та Й. Гете. 4. Скласти виразне читання балад Ф. Шиллера (за вибором студента, наприклад, "Рукавичка"), Й. Гете ("Вільшаний король") 5. Підготуватися до складання тестів на перевірку знань загальних відомостей про життя та творчість Ф. Шиллера та Й. Гете (переважно про ліричні твори та балади)	
Тиждень Б 19.05-23.05 2025	Тема 4. Філософська трагедія Й.В.Гете «Фауст» 1. Творча історія (джерела сюжету) «Фауста» Гете. Переосмислення відомого сюжету в дусі просвітницьких та гуманістичних ідей. 2. Жанрово-композиційні особливості трагедії. Філософська проблематика трагедії. Роль «Прологу в театрі» і «Прологу на небі». 3. Система образів трагедії. – Шлях пошуків Фауста, його еволюція. – Ідейно-композиційне значення образу Мефістофеля. – Місце Маргарити в духовних пошуках Фауста. – Вагнер і Фауст. Смісл зіставлення. Концепція наукового пізнання. – Біблійні, міфологічні образи, алегоричні фігури, їх функції в творі Гете (античні і середньовічні ремінісценції в творі). 4. Смісл фіналу твору. Ауд.робота - 2 год. Сам.робота - 3 год.	семінарське заняття	1. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис. К., 2007. 2. Бітківська Г.В., Динніченко Т.А. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття. Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с 3. Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.: навчальний посібник. Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с. 4. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття: навч. посібник. [2ге вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2007. 292с. 5. Білецький О. І. «Фауст», трагедія Гете // Збір. пр.: у 5 т. Київ: Наукова думка, 1966. Т. 5. С. 440-479. 6. Бич В. Історія життєвих шукань Фауста // Зарубіжна література. 2004. № 46. С. 4-6. 7. Шалагінов Б. Б. Історія одного бунту. Про підґрунтя легенди, покладеної в основу трагедії Гете «Фауст» // Всесвітня література. 2000. № 12. С. 26-29	1. Актуалізувати ті відомості, які одержані на лекційному занятті про Й.Гете та його твір "Фауст" 2. Ознайомитися з питаннями плану семінарського заняття. 3. Підготувати відповіді за питаннями до семінару за рекомендованими джерелами. 4. Прочитати твір Й. Гете "Фауст", детально І частину. 5. Виконати завдання до семінару. 6. Вивчити напам'ять останній монолог Фауста, скласти його виразне читання. 7. Пройти тест за текстом твору Й.Гете "Фауст".	10 б.

9. Система оцінювання та вимоги:

Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою у відповідності із вимогами, що містяться в Положенні про порядок оцінювання знань студентів (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DACademicServ.aspx>)

Види контролю:

Поточне оцінювання (95 балів) відбувається за накопичувальною системою, яку становлять результати діяльності здобувачів освіти під час аудиторної роботи (1) виступ на семінарі з доповіддю, 2) демонстрація презентації, проєкта, 3) доповнення відповіді основного доповідача; 4) участь у дискусії, 5) рецензування відповіді однокурсника) і внаслідок 1) виконання обов'язкових завдань при підготовці до семінарів, 2) проходження тестів, 4) виконання інтерактивних вправ, 5) виконання індивідуальних завдань / завдань із самостійної роботи, 6) створення презентацій, відео, інфографік, 7) складання виразного читання вивчених напам'ять поезій / фрагментів художніх творів, 8) конспектування статей історико-літературного, літературно-критичного, теоретико-літературного характеру, 9) знання значень теоретико-літературних понять, їх визначальних рис, виявленні у тексті тих чи інших тропів, художніх прийомів, особливостей композиції, вміння вільно і доцільно застосовувати їх у своїй відповіді, 10) виконання контрольних робіт тощо (кількість балів визначається у схемі курсу в останньому стовпчику проти кожного із завдань; критерії оцінювання кожного з видів робіт викладено нижче).

При оцінюванні теми вираховується середній бал

В умовах дистанційного навчання: у разі неможливості бути присутнім на семінарі в онлайн-режимі враховуються результати за виконання завдань семінару, виконані в асинхронному або контрольному режимі.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Історії світової літератури» складається з кількості балів, одержаних внаслідок **поточного контролю** навчальної діяльності здобувачів освіти (95 б.) та з кількості балів, одержаних за результатами складання **підсумкової контрольної роботи** (5 б.).

Наприклад: сума поточних балів за всі вивчені теми становить 81 бали (і за активну участь в семінарському занятті, і за виконання семінарських завдань та за виконанні самостійні завдання) + 4,45 (бал за виконання підсумкової контрольної роботи [тестового завдання]) = 86 балів
І підсумкова оцінка - 86 (**добре**) – (**В**) буде внесена до відомості диференційованого заліку та в індивідуальний план здобувача)

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за результатами опанування освітньої компоненти

II семестр

Поточний контроль		Підсумкова контрольна робота	Сума
Аудиторна робота	Самостійна робота		
80		10	100
семінарські заняття	тести за темами лекційних занять		
50	10		

Облік результатів навчання на семінарських заняттях здійснюється традиційно за п'ятибальною системою, де максимальна оцінка дорівнює «5» балам. Оцінка за семінарське заняття вираховується як середній бал за роботу здобувача освіти як безпосередньо на самому семінарському занятті (доповідь, відповідь, доповнення, результати проходження тестів, виконання інтерактивних вправ тощо), так і за виконання асинхронно завдань до семінарського заняття.

Основні критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти:

- 1) характер і якість самостійної підготовки до заняття;
- 2) ступінь усвідомлення навчального матеріалу, розуміння того, про що йде мова;
- 3) повнота, правильність, логічність, точність відповіді, її самостійність та оригінальність, дотримання вимог академічної доброчинності;
- 4) вміння робити узагальнення та висновки, зокрема при виконанні письмових завдань;
- 5) вміння застосовувати набуті знання як у стандартних, так і в нестандартних ситуаціях;
- 6) мовленнєве оформлення відповіді, вміння донести інформацію до свідомості інших.

Критерії оцінювання усної відповіді / роботи на семінарському занятті

9-10 балів виставляється, якщо здобувач активно працює протягом усього заняття, дає повні відповіді на запитання викладача у відповідності з планом і показує при цьому вільне володіння теоретичним та фактичним матеріалом, знання відповідної літератури, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з даної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати явища й факти, робити самостійні узагальнення й висновки, влучно підтверджувати їх цитатним матеріалом правильно виконує навчальні завдання, допускаючи незначну кількість похибок чи недоліків.

7-8 бали виставляється у разі, коли здобувач активно працює протягом заняття, питання висвітлені повно, викладає матеріал в цілому логічне, послідовне, обґрунтоване свої судження, посилається на відповідні джерела, виявляє уміння аналізувати текст художнього твору, здатність на достатньому рівні виконувати навчальні завдання. Проте припускається подекуди певних неточностей у відповідях, деяких незначних помилок, інколи недостатньо вичерпно аргументує висловлені припущення, самостійні умовиводи, нечітко висловлює власне ставлення до фактів і подій, припускається незначних помилок при використанні теоретико-літературних понять або при викладенні матеріалів історико-літературного характеру.

4-6 бали виставляється в тому випадку, коли здобувач у цілому орієнтується у фактичному матеріалі, має загальне уявлення про зміст, проблематику, систему образів, особливості стилю певного художнього твору, проте не орієнтується вільно у тексті, демонструє володіння фактичним матеріалом історико-літературного та теоретико-літературного характеру виключно на середньому рівні. Намагаючись аналізувати факти і події, робити власні висновки, виконувати завдання, здобувач припускається помітних помилок. На занятті поводить себе пасивно, відповідає не завжди влучно і виключно лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих як фактичних, так і мовленнєвих помилок при викладенні матеріалу, його відповіді не вирізняються логічністю, послідовністю, будуться фрагментарно, спостерігаються певні помилкові умовиводи тощо.

1-3 бали виставляється в разі, коли здобувач виявить неспроможність надати відповідь на питання чи його відповіді на питання свідчать про нерозуміння сутності питання, про незнання тексту художнього твору, нездатність його аналізувати, пояснювати його ідейно-художнє значення, у разі коли відповідь студента є непослідовною, нелогічною, свідчить про відсутність у нього знань фактичного матеріалу, нездатність спостерігати Художні явища, робити власні умовиводи, аргументувати свої спостереження, недоречно вживати теоретико-літературні поняття або взагалі демонструвати низький рівень володіння знаннями історико-літературного та теоретичного характеру, при наданні відповіді припускатися грубих мовленнєвих помилок

Критерії оцінювання конспекту самостійно опрацьованого матеріалу / Виразне читання напам'ять поезії (фрагменту ліро-епічного твору)

9-10 балів ставиться, якщо зміст конспекту самостійно засвоєного навчального матеріалу повністю відповідає темі заняття, вичерпно та ґрунтовно розкриває винесені на самостійне вивчення кожне з питань, до того ж навчальний матеріал викладається в конспекті систематизовано та логічно. Коли при складанні конспекту здобувач освіти демонструє творчий підхід та самостійність, вільне володіння фактичним матеріалом (зокрема, знання тексту художнього твору, вміння влучно аргументувати свої судження цитатним матеріалом або робити самостійні вірні умовиводи на підставі спостережень за текстом художнього твору), вміння застосовувати доречно теоретико-літературні поняття. При складанні відповідей обов'язково використовує декілька джерел, посилається на них та на концепції авторитетних дослідників. Береться до уваги також і вміння наати своїй роботі цікаву (нестандартну), але доречну форму. (Здобувач освіти бездоганно декламує вивчений поетичний твір напам'ять, виявляючи індивідуальне розуміння тексту, своє ставлення до прочитаного, демонструючи високий рівень артистизму, мовленнєвої вправності).

7-8 балів ставиться, якщо зміст конспекту безпосередньо відповідає запропонованому викладачем плану опанування конкретної теми, виконання конкретного завдання (наприклад, конспекта літературознавчої статті) коли завдання виконані або питання розкриті в цілому вірно, проте недостатньо вичерпно або спостерігаються певні неточності, незначні помилки. У разі, коли при складанні відповіді або при виконанні завдання здобувач використовує не більше двох джерел, не завжди вірно посилається на них та на концепції авторитетних дослідників, виявляє недостатню творчий підхід до виконання завдання, володіє фактичним матеріалом або вміннями застосовувати знання з теорії та історії літератури лише на

достатньому рівні, викладає матеріал не завжди чітко та структуровано, інколи припускається непослідовності у викладенні матеріалу або інколи спостерігається порушення логічності викладу матеріалу. (Здобувач освіти виразно читає напам'ять вивчений твір, але час від часу допускає змістові неточності, або в читає напам'ять бездоганно, але з окремими декламаційними огріхами чи просто монотонно).

5-6 балів ставиться, якщо зміст конспекту частково відповідає плану, що міститься у рекомендаціях щодо самостійного засвоєння навчального матеріалу або характеру завдання, якщо частково розкриває тему, містить поверхові відповіді на питання плану, а на окремі питання або аспекти питання можуть бути взагалі відсутні відповіді або надані помилкові, невірні. При складанні конспекту студент використовує лише одне джерело; при виконанні завдання демонструє середній рівень знань фактичного матеріалу, текстів художніх творів, недостатнє володіння навичками літературознавчого аналізу та вміннями застосовувати знання з теорії та історії літератури, у разі викладення матеріалу неструктуровано, недостатньо логічно та послідовно. (Здобувач освіти читає напам'ять художній твір з окремими орфоепічними або / та змістовими огріхами, з порушенням техніки мовлення).

4 бали ставляться, якщо зміст конспекту лише частково відповідає плану, запропонованого у рекомендаціях щодо самостійного засвоєння навчального матеріалу за певною темою, або характеру завдання, якщо розкриваються лише частково окремі аспекти питання (або не зовсім у відповідності із темою, із питанням), коли викладення теми, відповіді на питання плану даються лише поверхово або надто узагальнено, а окремі питання або аспекти питання можуть бути взагалі не висвітлені. При складанні конспекту студент використовує лише одне джерело, не надає покликань; при виконанні завдань демонструє лише середній рівень володіння фактичним матеріалом, знання текстів художніх творів, володіння навичками літературознавчого аналізу і вміннями застосовувати знання з теорії та історії зарубіжної літератури, у разі викладення матеріалу лише подекуди структуровано та викладено недостатньо логічно і послідовно (або взагалі з порушенням логіки та послідовності викладення матеріалу). Здобувач освіти при читанні напам'ять художнього твору, поезії допускає значну кількість помилок різного характеру читає вивчений напам'ять твір зі значними змістовими неточностями, порушенням правил техніки мовлення.

1-3 бал/и ставиться за умови відсутності конспекту або якщо зміст конспекту абсолютно не відповідає плану, запропонованому для самостійного засвоєння навчального матеріалу (або характеру завдання, наприклад, з виразного читання поезії напам'ять: читає невиразно (монотонно) напам'ять лише окремі фрази художнього тексту або недостатній за обсягом уривок твору зі значною кількістю фактичних мовленнєвих помилок.фактичне), не розкриває тему, містить надзвичайно поверхові та узагальнені відповіді на питання плану або не містить їх зовсім (пропонує відповідь на зовсім інше питання, розкриває інший аспект, ніяким чином не пов'язаний із зазначеним у завданні). При складанні конспекту студент використовує лише одне джерело та й до того ж таке, що недостатньо відповідає рівню розвитку сучасної методичної та літературознавчої науки; при виконанні завдань практичного характеру та при написанні планів-конспектів/ фрагментів уроку демонструє низький рівень знань фактичного матеріалу, текстів художніх творів, основ теорії методики викладання зарубіжної літератури та володіння навичками літературознавчого аналізу, нездатність застосовувати теоретичні знання на практиці, матеріал викладається нелогічно та непослідовно.

Шкала для оцінки виконання тестів (і з підсумкової контрольної роботи):

9-10 балів – при наявності до 7 % помилкових відповідей; **7-8 балів** – до 25 % помилкових тестів; **5-6 балів** – якщо виконано вірно 50 % завдань тестів;

2-4 бали - у разі надання більше, ніж 50 % помилкових відповідей; **1 бал** - у разі невиконання тестів.

Допускається **перерахування балів** у пропорції (наприклад, найвищий бал за проходження тестів “2”, тоді шкала оцінювання розраховується наступним чином 2 бали - 5 балів, 1,6 балів - 4 бали; 1.2 бали - 3 бали; 0.8 б - 1-2 бали)

Шкала оцінювання у ХДУ за ECTS

Сума балів / Local grade	Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка за національною шкалою / National grade	
			екзамен	залік
90-100	A	Excellent	відмінно	Зараховано
82-89	B	Good	добре	
74-81	C			
64-73	D	Satisfactory	задовільно	
60-63	E			
35-59	FX	Fail	незадовільно	незараховано
			з можливістю повторного складання	
1-34	F		незадовільно	незараховано
			з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Давиденко Г. Й. *Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття*: навч. посібник. [2ге вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2007. 292с.
2. Давиденко Г.Й., Чайка О.М., Гричаник Н.І., Кушнерьова М.О. *Історія зарубіжної літератури XVII – XVIII ст.*: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 274 с.
3. Безруков А. В. *Історія зарубіжної літератури: від античності до початку XIX ст.* : навч. посіб. для студентів філол. спец. ЗВО. Дніпро : ФОП Касян-Шаїнський, 2021. 165 с
4. Гаврило І.В., Рошко М.М., Славич Т.Я. *Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.*: навчальний посібник. Ужгород : УжНУ, 2022. 117 с.
5. *Зарубіжна література : від античності до початку XIX ст. : історико-естетичний нарис : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів* / [рец.: Чирков О. С., Охріменко О. П. ; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.».]. Київ : ВД «Києво-Могилян. акад.», 2013. 366 с.
6. Шалагінов Б.Б. *Зарубіжна література: Від античності до початку XIX ст.: Іст.-естет. нарис.* К., 2007.

Додаткова література

7. Бітківська Г.В., Динниченко Т.А. *Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття*. Практикум. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2010. 160 с.
8. *Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.* : навч. посіб. / уклад. : І. В. Гаврило, М. М. Рошко, Т. Я. Славич ; рец. : Н. М. Герцовська, Д.І.Смужанця. Ужгород : [ДВНЗ "УжНУ"], 2022. 117 с.
9. *Навчальний посібник із зарубіжної літератури XVIII ст.* / Уклад. Анікіна І.В. Умань, 210. 213 с.
10. Абабіна Н. В. Ризик заради честі. Конспект уроку за баладою Ф. Шіллера «Нурець» // *Зарубіжна література*. 2004. № 10. С 42-45.
11. Абабіна Н. В. Подорож до ліліпутії. Заключний урок за романом Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера» // *Зарубіжна література*. 2004. № 6. С.41-43.
12. Басюк Ж. Боротьба добра і зла — рушійна сила розвитку світу. (За трагедією Гете «Фауст») // *Зарубіжна література*. 2004. № 46. С. 9-11.
13. Береза Б. З. Шукати еквівалент думки, почуття, душевного настрою, а не відповідник слова (Два варіанти перекладу В. Стусом «Пісні Мінйони» Й. Гете) // *Всесвітня література* 1998. № 5. С. 6-8.
14. Білецький О. І. «Фауст», трагедія Гете // *Збір. пр.: у 5 т.* Київ: Наукова думка, 1966. Т. 5. С. 440-479.
15. Білик Н. Д. Замість світу лицарів, принцес і чудовиськ — реальне життя (до вивчення роману Г. Філдінга «Історія Тома Джонса, знайди»). // *Всесвітня література*. 1999. № 7. С. 39-42.

16. Бич В. Історія життєвих шукань Фауста // Зарубіжна література. 2004. № 46. С.4-6.
17. Богдан Л. Життя та літературна діяльність Дж. Свіфта // Зарубіжна література. 2005. № 21-24. С 63-68.
18. Борецький М. І. Сентименталізм. Романтизм (матеріали до вивчення теоретичних тем) // Всесвітня література. 1999. № 10. С. 55-59.
19. Борисевич І. Легенда про доктора Фауста (теоретико-літературні аспекти). Наукові праці Кам'янець Подільського національного університету ім.І.Огієнка. Філологічні науки. Кам'янець Подільський: "Аксіома", 2009. Вип.18. С. 11-19.
20. Бругер С. П. "Уривки єдиної великої сповіді" Конспект уроку з вивчення трагедії Й. Гете «Фауст» // Всесвітня література та культура. 2004. № 7. С. 40-42.
21. Бутнікова О. Випробування кохання: Фауст і Маргарита (за Й. В. Гете «Фауст») // Зарубіжна література. 2004. № 15. С.11-13.
22. Васильчик С. В. Тестові завдання (творчість Ф. Шіллера) // Всесвітня література та культура. 2003. № 9. С. 13.
23. Волощук Є. В. Медаль Гете — видатному українському вченому // Всесвітня література. 2005. № 5. С. 8-10.
24. Вольтер посміхається // ЗЛ. № 15. С. 6.
25. Галкін Л. «Коритися долі» чи йти на герць? Проблема морального вибору за трагедією Гете «Фауст» // Зарубіжна література. 2004. № 46. С. 7-8.
26. Гончарова Н. Використання схематичної наочності для формування творчої уяви та логічного мислення учнів. (За трагедією Гете «Фауст») // Зарубіжна література. 2004. № 46. С. 12-14.
27. Грабар Т. Епоха Просвещения. Жизнь и творчество Гете // Зарубіжна література. 2005. № 37. С. 3-4.
28. Гресь Н. К. Гете та його трагедія «Фауст». Урок з елементами інсценізації // Зарубіжна література. 2004. № 8. С. 30-31.
29. Гречанюк С.С. Прозріння Джонатана Свіфта. Всесвіт. 1987. № 3. С.149–157.
30. Гуменюк В. І., Коваль С. Й. Жити в гармонії з природою. Інтегрований урок: романтичні твори поетів Й. Гете, В. Жуковського і композитора Ф.Шуберта // Всесвітня література та культура. 2005. № 3. С. 37-40.
31. Девдюк І. В. Курс лекцій з історії англійської літератури (від давньої літератури до кінця XVIII ст.). Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2019. 92 с.
32. Денисюк Т. Шляхом істини утвердження самоцінності людського життя в баладі Ф. Шіллера «Рукавичка» // Зарубіжна література. 2005. № 39. С.23-24.
33. Дітькова С. Ю. Тема українського козацтва у французькій літературі XVIII століття // Всесвітня література та культура. 2005. № 6. С.11-14.
34. Дзюба І. Знаки духовної співмірності. О. Довженко в естетичному сузір'ї Європи: Ф. Шіллер, Р. Роллан, Б. Брехт // Зарубіжна література. 1998. № 15-16 (79-80). С.2-4.
35. Довгопол С. Вивчаємо баладу (Р. Бернс «Джон Ячмінь») // Зарубіжна література. 2004. № 43. С. 22-23.
36. Доценко С. С. Пошук сенсу буття: діалог із Гете. Конспект уроку // Зарубіжна література. 2003. № 11. С. 23-25.
37. Дуднік Н., Кушицька Г., Лукашкова Л., Грабар Л., Назаренко Т., Деркач І. 45 хвилин на острові Робінзона // Зарубіжна література. 2006. № 1. С.10-12.
38. Зарва В. Просвітництво: тлумачення, витоки, сутність. Слово і Час. 2009. № 4. С. 42-52.
39. Зарольська Л. Організація роботи з художнім текстом — найважливіший засіб виховання читача (На прикладі вивчення повісті Дж. Свіфта "Мандри Гуллівера"). Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. 2000. № 2. С. 19-23.
40. Івасюк Н. Таємниця буття незбагненна. Фольклорні традиції в баладі «Вільшаний король»// Зарубіжна література. 2004. № 42. С. 21-23.
41. Єременко О. В. Поборник природних прав людини (матеріали до вивчення повісті Вольтера «Простак») // ВЛ. 1999. № 6. С 39-40.
42. Івашина Л. Син шотландського народу. Р. Бернс «Чесна бідність» // Зарубіжна література. 2006. № 8. С. 22-24.
43. Катеринчук О. М. «Робінзон Крузо» як сюжетна модель світової робінзонади (роман Д. Дефо доцільно вивчати в робінзонадному контексті) // Всесвітня література. 2004. № 10. С. 15-16.
44. Ключкова Л. А. Усе на краще у цьому кращому із світів. Два уроки за повістю Вольтера «Кандід, або Оптимізм» // Зарубіжна література. 2004. № 12. С.23-25.
45. Ковбасенко Ю. І. Зарубіжна література епохи Просвітництва : навчальний посібник. Київ: РВВ УАВЗЛ, 2016. 160 с.
46. Кокарева В. Нерозгадана таємниця природи. Урок аналізу оригіналу та перекладів балади Гете «Лісовий цар» // Всесвітня література та культура. 2001. № 3. С.7-10.

47. Левченко С. Кожен обирає свій шлях. (За трагедією Гете «Фауст») // Зарубіжна література. 2004. № 46. С. 8.
48. Лімборський І. В. Вольтер і Україна // Зарубіжна література. 1999. № 3. С. 48-51.
49. Лімборський І. В. Ж.-Ж. Руссо і українська література // Зарубіжна література. 2001. № 11. С.59-62.
50. Лімборський І. В. Просвітництво поза канонами і стереотипами: основні тенденції в світлі сучасних інтерпретацій // Зарубіжна література. — 2003. № 5. С. 52-58.
51. Коломієць Н.Є., Яременко Н.В. Культурологічна компетенція в контексті фахової підготовки вчителя зарубіжної літератури. Наукові записки. Серія: Філологічні науки, 2020. С.665-670.
52. Лімборський І. «Ігри розуму» в літературі Просвітництва та їхня доля за доби глобалізації. Магістеріум. Літературознавчі студії. 2012. Вип. 48. С.94-99.
53. Лімборський І. Просвітництво в дослідженнях англійських літературознавців к. 90- х – 2000 рр. Слово і час. 2003. № 6. С.19- 25.
54. Лімборський І. Просвітництво поза канонами і стереотипами: основні тенденції в світлі сучасних інтерпретацій. Зарубіжна література в навчальних закладах України. 2003. №5. С.52-57
55. Лімборський І. В. Просвітництво у дзеркалі постмодерного світу. Зарубіжна література в школах України, 2005. т.№ 5.- С.35-37.
56. Лобач С. О. «Він промовля з погаслого сторіччя...» Всесвітнє значення трагедії Гете «Фауст» // Зарубіжна література. 2004. № 1. С. 8-10.
57. Логвин Г. Протистояння Фауста і Мефістофеля. Матеріали до уроку з вивчення трагедії Гете «Фауст» // Зарубіжна література. 1999. № 4. С. 45-50.
58. Малієнко А. Символи кольорів у творчості Й. Гете // ЗЛ. 2000. № 19. С. 7-8.
59. Маркіна Л.О. Пізнати світ (Методичні нотатки до першої частини «Фауста» Й.В.Гете). Вікно в світ. 1999. №3. С.47-51.
60. Маркіна Л.О. Помилка чорнокнижника. Й.В.Гете. “Фауст”. Зарубіжна література. 1996. №9. С.28-31.
61. Новікова М. Міфосвіт Бернса: шляхта та шлюб // Зарубіжна література. 2004. № 43. С. 12-15.
62. Онуфрійчук Н. Його величність Сміх. За романом Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера» // Зарубіжна література. 2004. № 48. С. 13-16.
63. Орел В. Я. «Я пишу не заради слави...» Підсумковий урок за твором Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера» // Зарубіжна література. 2003. № 10. С.24-26.
64. Орел В. Я. «Комашине життя» ліліпутів. Дж. Свіфт «Мандри Гуллівера». Підсумковий урок // Зарубіжна література. 2001. № 12. С. 20—22.
65. Первак О. Дж. Свіфт «Мандри Гуллівера». Система уроків // Зарубіжна література. 2001. № 20. С. 8.
66. Писаренко Ю. М. Й. В. Гете «Фауст»: матеріали до варіативного вивчення. Зближуючи учнів із письменником // Всесвітня література. 1999. № 8. С. 17-37.
67. Пригодій С. М. Модель ідеального суспільства. Яка вона? Компаративне дослідження цієї моделі в романах Д. Дефо «Робінзон Крузо», Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера» та ін. українських, американських різножанрових просвітницьких текстах // Всесвітня література. 2000. № 12. С.49-50.
68. Рогозинський В. В. Нові сторінки вітчизняного гетезнавства // ВЛ та культура. 2003. № 7. С. 56.
69. Сахновський-Панкєєв В. В. Лесінг і наука про драму // Всесвітня література та культура. 2004. № 7. С. 22-24.
70. Сафарян С.І. Літературні генії німецького Просвітництва. Іноземні мови в школах України. 2016. № 5. С. 37- 42.
71. Свіфт Дж. “Мандри Лемюеля Гуллівера” Зарубіжна література. 1997. №10. С.15-17.
72. Сегеда Д.А. Передумови виникнення Просвітництва у Франції. Дебют: Збірник тез доповідей студентів історичного факультету МДУ. Маріуполь, 2017. С. 14-16.
73. Сипа Л. Філософський роман епохи Просвітництва у контексті філософської прози XVIII століття. Молодь і ринок. Дрогобич, 2014. Вип.5. С.94-97.
74. Соколова І. «... З небес крізь землю в пекло» Значення ідейного конфлікту в трагедії Й. Гете «Фауст» // Зарубіжна література. 2004. № 46. С. 2—3.
75. Соловей Т.Г. Гимн человеку- творцу: Урок в клубе лит. встреч по роману Д.Дефо "Робинзон Крузо". Рус. словесность. 2003. №4. С.28-32.
76. Стрілецький О. Р. «Жадання бачити чужі країни». Творчість Дж. Свіфта: система уроків // Всесвітня література та культура. 2004. № 1. С. 23-26.

77. Струць О. М. «Хто їде в негоду тим лісом густим?» Конспект уроку за баладою Гете «Лісовий цар» // Зарубіжна література. 2003. № 12. С. 42-44.
78. Сюднюков І. Ж. Ж. Руссо — кратер сплячого вулкана // Зарубіжна література. 2003. № 46. С. 23-24.
79. Сюднюков І. Із життя ліліпутів. Дж. Свіфт: реальність «казки для дорослих» // Зарубіжна література. 2003. № 46. С. 22-23.
80. Тарасова Н. І. До головної думки твору через висловлювання про його автора та антитезу. Урок за віршем «Чесна бідність» Р. Бернса із застосуванням ігрових форм // Всесвітня література. 2006. № 3. С. 13-14.
81. Тарасова Н., Шрамко М. «Моє серце в верховині...» Природа у ліриці Р. Бернса // Всесвітня література та культура. 2001. № 3. С. 11-13.
82. Тарасова Н.І. «Моє серце в верховині...» Природа в ліриці Дж.Бернса. Всесвітня література та культура. 2001. №3. С.14-16.
83. [Тихоненко С. Гротескні форми II частини роману Джонатана Свіфта «Мандри Гуллівера»](#) //
84. [Тихоненко С. Функції гротеску в романі Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера» \(з опертям на текст III частини\)](#)
85. Угрин А. Конфликт добра и зла в изображении человеческой природы. Вікно в світ. 1999. №3. С.55-61.
86. Усатова К. Мандри до різних далеких країн світу Лемюеля Гуллівера. Система уроків за твором Дж. Свіфта // Зарубіжна література. 2004. № 48. С. 7-13.
87. Фурсова Л. О. Проблема співвідношення лицарського кодексу честі та загальнолюдських цінностей життя. За баладою Шіллера «Рукавичка» // Зарубіжна література. 2004. № 3. С. 18-21.
88. Фурсова Л. О. уроки з вивчення роману Д. Дефо «Робінзон Крузо» та повісті «Пурпурові вітрила» О. Гріна // Зарубіжна література. 2004. № 7. С.18-25.
89. Чорна І. Ю. «Вічними я зорями клянуся...» Урок з вивчення драми Ф. Шіллера «Вільгельм Телль» // Зарубіжна література. 2001. № 10.
90. Шайтанов І. Роман епохи Просвещения. Література. 2001. №28. С.23-29.
91. Шайкевич Б. О. Щоб не плазувати перед слимаком. Матеріали до вивчення драми Ф. Шіллера «Розбійники» // Всесвітня література та культура. 2004. № 7 С. 39-40.
92. Шалагінов Б. Б. «Веймарська класика» та Й. В. Гете // ВЛ та культура. 2004. № 7. С. 24-39.
93. Шалагінов Б.Б. Естетика Й. В. Гете : дослідження. Київ : Вежа, 2002. 149 с.
94. Шалагінов Б. Б. Історія одного бунту. Про підґрунтя легенди, покладеної в основу трагедії Гете «Фауст» // Всесвітня література. 2000. № 12. С.26-29.
95. Шалагінов Б. Література «просвітницького раціоналізму» в Англії. Зарубіжна література в школах України. 2005. № 11. С.22-26
96. Шалагінов Б. Б. Література сентименталізму в Англії // ЗЛ. 2004. № 7. С. 9-14.
97. Шалагінов Б. Б. Література сентименталізму у Франції. Руссо // Зарубіжна література. 2004. № 6. С. 4-7.
98. Шалагінов Б. Б. Мефістофель // Всесвітня література та культура. 2005. № 2. С. 5-13.
99. Шалагінов Б. Б. Монографічний аналіз віршованого твору малої форми — необхідна умова його естетичного сприйняття (спроба такого аналізу ліричного вірша Й. Гете «О навіщо ти дала нам погляд») // Всесвітня література. 2004. № 3. С. 52-55.
100. Шалагінов Б. Б. Роль німецької літератури у збагаченні загальнолюдських цінностей // Всесвітня література. 1999. № 3. С. 41.
101. Шалагінов Б. Б. Сентименталізм у Франції. Руссо // Зарубіжна література. 2004. № 6. С. 4-7.
102. Шалагінов Б. "Фауст" Й. В. Гете і проблема духовної сутності людини в німецькій літературі на рубежі 18-19 ст. : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук. Київ. 2003. 40с.
103. Шалагінов Б.Б.«Фауст» Й. В. Гете як центр новоєвропейського літературного канону. Східнослов'янська філологія : зб. наук. пр., 2011. Вип. 18 : Літературознавство. С. 114–126.
104. Штанько Л. І. Вчити учнів знаходити і відкривати для себе нові знання, застосовуючи їх на практиці. Система уроків за трагедією «Фауст» Гете // Всесвітня література. 2005. № 12. С. 33-37.
105. Штигайло В. Подорож на острів Відчаю. Підсумковий урок за романом Д. Дефо «Робінзон» // Зарубіжна література. 2003. № 48. С. 19-20.
106. Ялтанець Т. Л. Сатира англійського просвітника. Урок за романом Дж. Свіфта «Мандри Гуллівера» // Всесвітня література та культура. 2003. №11. С. 27-28.
107. Ясько А. Людина — творець своєї долі // Зарубіжна література. 2005. № 37. С. 4-6.

108. Яременко Н. В., Коломієць Н. Є. Історія зарубіжної літератури XVII - XVIII століття: матеріали для вивчення: навчальний посібник. Кривий Ріг, 2021. 168 с..

Інтернет ресурси

1. **УкрЛіб** (Електронна бібліотека української літератури (зарубіжна література)): <http://ukrlib.lviv.ua/>
2. **УкрКнига** :Сайт [Ukrkniga.org.ua/](http://ukrkniga.org.ua/) : <http://ukrkniga.org.ua/>
3. **Чтиво**: <https://chtyvo.org.ua/>